

SLOVENI|KA_{II}

Časopis za kulturo, nauku i obrazovanje
Časopis za kulturo, znanost in izobraževanje

SLOVENIJA

Časopis za kulturu, nauku i obrazovanje
Časopis za kulturo, znanost in izobraževanje

Beograd
2016.

SLOVE

Časopis za kulturu, nauku i obrazovanje / Časopis za
kulturo, znanost in izobraževanje
II (2016)

ISSN: 2466-555X

ISSN: 2466-2852 (Online)

Izdavač / Založnik

Nacionalni svet slovenačke nacionalne manjine /
Nacionalni svet slovenske narodne manjšine

Za izdavača / Za založbo

Saša Verbič

Adresa izdavača / Naslov uredništva

Terazije 3/IX, 11000 Beograd

tel +381 (0)11 33 40 845

e-mail: nacionalnisvet@eunet.rs

www.slovinci.rs

Lektura i korektura / Lektoriranje in korektura

Laura Fekonja (slovenački), Sofija Miloradović
(srpski), Milica Ševkušić (engleski)

Dizajn korica i tehnička priprema / Oblikovanje
naslovnice in postavitev

Marija Vauda Pilipović, Jasmina Pucarević

Kompjuterska obrada / Računalniška obdelava

Sara Herman

Tiraž / Naklada

300

Štampa / Tisk

SGC Beograd

Štampanje publikacije finansirano je iz sredstava Ministarstva
kulture i informisanja Republike Srbije i Nacionalnog saveta
slovenačke nacionalne manjine / Tiskanje publikacije je financirano
iz sredstev Ministrstva kulture in informiranja Republike Srbije in
Nacionalnega sveta slovenske narodne manjšine

ENIKA

Glavni i odgovorni urednik / Glavna in odgovorna urednica

Biljana Milenković-Vuković

Međunarodna redakcija / Mednarodni uredniški odbor

Prof. dr Maja Đukanović (Univerzitet u Beogradu, Filološki fakultet, Srbija), mr Laura Fekonja (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Slovenija), dr Cvetka Hedžet Tóth (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Slovenija), Silvija Krejaković (Narodni muzej, Kraljevo, Srbija), dr Mojca Nidorfer Šišковиč (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Slovenija), prof. dr Anica Sabo (Univerzitet u Beogradu, Fakultet muzičke umetnosti, Srbija), dr Milena Spremo (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Slovenija), dr Lada Stevanović (Etnografski institut SANU i Fakultet za medije i komunikaciju, Beograd, Srbija), dr Janja Žitnik Serafin (ZRC SAZU, Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije, Ljubljana, Slovenija), Dragomir Zupanc (Beograd, Srbija).

Međunarodni izdavački savet / Mednarodni svetovalni odbor

Jurij Bajec (Beograd), Jadranka Đorđević Crnobrnja (Beograd), Dejan Georgiev (Ljubljana), Zdenka Petermanec (Maribor), Nataša Rogelja (Ljubljana).

Sekretari redakcije / Tehnični urednici

Barbara Navala, Tanja Tomazin

Tekstovi primljeni za objavljivanje na sastanku redakcije, 30. 11. 2016. godine / Besedila sprejeta za objavu na sastanku redakcije 30. 11. 2016 leta

Časopis se objavljuje jednom godišnje / Časopis izhaja enkrat na leto

Časopis se besplatno može preuzeti sa sajta: / Časopis se lahko brezplačno prevzame s spletne strani:
www.slovinci.rs

Sadržaj / Vsebina

Tema broja / Tema številke

**Strani ili domaći, prvi ili maternji – slovenački jezik u Srbiji /
Tuji ali domaći, prvi ali maternji – slovenski jezik v Srbiji** (urednik
broja / urednica številke Maja Đukanović)

- 7 Maja Đukanović
Uvodna reč / Uvodnik / Editorial

Naučni i stručni članci / Znanstveni in strokovni članki

- 13 Laura Fekonja
Metode poučavanja tujih jezika / Metode učenja stranih jezika
- 21 Tatjana Bukvič
Dopolnilni pouk slovenskega jezika in kulture v Republiki Srbiji:
raziskava med učenci, starši in učiteljicami / Dopunska nastava
slovenačkog jezika i kulture u Republici Srbiji: istraživanje među
učenicima, roditeljima i nastavnicima
- 35 Mojca Nidorfer Šišković
Sporazumevanje po elektronski pošti in kategorija vljudnosti /
Komunikacija putem elektronske pošte i kategorija uljudnosti
- 47 Jelena Budimirović
Eksplicitnost in presežek besed kot sredstvi birokratskega stila v času
socializma v Srbiji in Sloveniji / Eksplicitnost i višak reči kao sredstva
birokratskog stila u vreme socijalizma u Srbiji i Sloveniji
- 59 Saša Moderc
Neka zapažanja o srpskom prevodu knjige „Čefurji raus!“ Gorana
Vojnovića / Neke ugotovitve o srbskem prevodu knjige »Čefurji raus!«
Gorana Vojnovića
- 75 Tamara Poletan
Problematika prevođenja turcizama na slovenački jezik na primeru
romana „Na Drini ćuprija“ / Problematika prevajanja turcizmov v
slovenščino na primeru romana »Most na Drini«

Preuzeti članak / Prevezeti članek

- 93 Tanja Tomazin
„MSP i MSP“ – isto ali drugačije: „Mlada proza“ u kontekstu srpske
i slovenačke postmoderne književnosti / »MSP in MSP« – isto, a
drugače: »Mlada proza« v kontekstu srbske in slovenske postmoderne
književnosti

Prevedeni članak / Prevedeni članek

- 117 Maja Đukanović
Domaći ili strani? Slovenački jezik u svetlu bolonjskog procesa na
Univerzitetu u Beogradu / Domaći ali tuji? Slovenski jezik v luči
bolonjskega procesa na Univerzi v Beogradu (sa engleskog prevela /
iz angleščine prevedla: Tamara Poletan)

Građa / Gradivo

- 127 Mladena Prelić, Biljana Milenković Vuković
Deset deseteraca Janeza Vrhovca / Deset desetercev Janeza Vrhovca

Prikazi / Prikazi

- 149 Milena Spremo
Učbeniki, priročniki in učna gradiva za učenje slovenskega jezika za odrasle / Udžbenici, priručnici i nastavna građa za učenje slovenačkog jezika za odrasle
- 155 Rut Zlobec
»Križ kraž« in »Čas za slovenščino« 1 in 2: predstavitev novega učbeniškega gradiva za otroke in mladostnike / „Križ kraž“ i „Čas za slovenščino“ 1 i 2: predstavljanje novih udžbenika za decu i omladinu
- 159 Irena Kužnik
Jezici u kontaktu: status srpskog jezika u Sloveniji i slovenačkog jezika u Srbiji – komentarisana bibliografija / Jeziki v stiku: status srbskega jezika v Sloveniji in slovenskega jezika v Srbiji – komentirana bibliografija
- 173 Sofija Miloradović, Karmen Kenda-Jež
Opšteslovenski lingvistički atlas (OLA) / Vseslovanski lingvistični atlas (VLA)
- 175 Jasna Vlajić-Popović
„Dijalekatska leksika srpskog i slovenačkog jezika – komparativni aspekt“ / »Narečna leksika srbskega in slovenskega jezika – primerjalni vidik«
- 176 Sofija Miloradović
O desetogodišnjici terminološkog rečnika odevne kulture u Kanalskoj dolini »Shranli smo jih v bančah“ / O desetletnici terminološkega slovarja oblačilne kulture v Kanalski dolini »Shranli smo jih v bančah«
- 179 Janja Žitnik Serafin
Raziskovanje slovenskega izseljenstva: novi pristopi in vsebine – ob 30-letnici Inštituta za slovensko izseljenstvo in migracije ZRC SAZU / Istraživanje slovenačkog iseljništva: novi pristupi i sadržaji – povodom 30-godišnjice Instituta za slovenačko iseljništvo i migracije ZRC SAZU
- 185 Beleške o autorima / Podatki o avtorjih
- 193 Izdavački savet i lista recenzenata: imena i afilijacije / Svetovalni odbor in seznam recenzentov: imena in afilijacije
- 197 Politika časopisa i uputstvo autorima / Politika časopisa in navodila avtorjem / Journal policy and author guidelines

Mladena Prelić

Etnografski institut SANU,
Beograd, Srbija
mladena.prelic@ei.sanu.ac.rs

UDK: 821.163.41.09-12 Врховец Ј.
791.635-051 Vrhovec J.

Biljana Milenković-Vuković

Etnografski institut SANU,
Beograd, Srbija
biljana.vukovic@ei.sanu.ac.rs

Deset deseteraca Janeza Vrhovca

Janez Vrhovec, rođeni Beograđanin slovenačkog porekla¹, u javnosti je poznat kao jedan od najvećih jugoslovenskih i srpskih posleratnih filmskih i televizijskih glumaca, koji je tokom više od četiri decenije odigrao preko dve stotine uloga u domaćim, stranim i koprodukcionim filmovima, kao i u TV serijama. Bio je prvi glumac sa statusom slobodnog filmskog umetnika u Jugoslaviji. Za svoje uloge nagrađivan je Srebrnom arenom na festivalu u Puli (1965), zatim sa nekoliko nagrada na Festivalu „Filmski susreti“ u Nišu, od kojih je najznačajnija nagrada „Slavica“ za životno delo, 1988. godine. Bio je prvi dobitnik Prstena filmskih glumaca, za odigranih sto filmskih uloga. Nosilac je Ordena rada sa zlatnim vencem (1966) i Ordenom bratstva i jedinstva sa srebrnim vencem (1972). Kao aktivni omladinac, a kasnije i društveni radnik, učestvovao je u osnivanju OKUD „Ivo Lola Ribar“ (1944), u kome je bio član hora i dramske sekcije, a potom i umetnički sekretar. Takođe, bio je jedan od osnivača Udruženja filmskih glumaca Jugoslavije, osnivač, član i kasnije predsednik Udruženja filmskih glumaca Srbije, kao i već pomenutog Festivala glumačkih ostvarenja domaćeg igranog filma „Filmski susreti“

¹ Janez Vrhovec je rođen 19. januara 1921. godine u Beogradu. Sin Janeza i Vilhelmine, detinjstvo provodi na relaciji Ljubljana–Beograd, a od srednjoškolskih dana do smrti – 7. oktobra 1997. godine, stalno živi u Beogradu.

u Nišu, filmske manifestacije koja traje od 1966. godine do danas (Milenković-Vuković 2015, 22).

Verovatno je manje poznato da je Janez Vrhovec, takođe, pedesetih godina prošlog veka bio autor na desetine tekstova pisanih u obliku deseterca², a za emisiju „Veselo veče“ Radio Beograda – kulturnu emisiju koja je više od pedeset godina, svake nedelje uveče, zabavljala jugoslovensku slušalačku publiku.

U tekstu „Veče pored radija“, Ranko Munitić, na osnovu sećanja Miodraga Petrovića Čkalje i prvog urednika emisije Miroslava Mire Mitrovića, piše o počecima rada ove jugoslovenske, najdugovečnije humorističke radio-emisije. Počev od 6. marta 1949. godine, radio-emisija „Veselo veče“ bila je godinama najslušanija u Jugoslaviji. Emitovana je nedeljom u osam sati uveče, i u to vreme ulice su bile prazne. U početku je bilo malo radio-aparata – na jedan radio-prijemnik dolazilo je 63 stanovnika, pa su se ljudi okupljali po kućama i grupno slušali omiljenu emisiju na „Kosmaj“ radio-aparatima.³ Radio-program je emitovan i preko velikih zvučnika, instaliranih na banderama trgova i parkova, gde se, takođe, okupljao silan svet.

„Veselo veče“ je bilo koncipirano i realizovano kao satiričko reagovanje na aktuelne društvene, političke, kulturne, privredne i razne druge domaće i međunarodne pojave i probleme, naravno, uz podrazumevajuću strogu cenzuru.

² Deseterac je stih od deset slogova, najčešći stih naše narodne poezije, koji predstavlja stilsku i sintaksičku celinu. U epskim narodnim pesmama je trohejskog tipa, s cezurom posle četvrtog sloga, tzv. asimetrični, epski deseterac (Pešić i dr. 1984, 59). Prema J. Deretiću, deseteračke epske pesme, po vremenu kada su zabeležene, kao i zbog toga što u narodu žive sve do danas, spadaju u relativno noviju pojavu naše usmene književnosti. Ipak, iako zapisivanje epskih pesama otpočinje krajem 17. veka, može se tvrditi „da je reč o pojavi koja iza sebe ima dugotrajnu, nevidljivu istoriju“ (Deretić 2000, 217–218).

³ Iz teksta posvete čitaocu knjige povodom 50. godišnjice Radio Beograda: „Dragi slušaoc, / Ovu knjigu posvećujemo Tebi u znak pažnje za Tvoje mukotrpne godine veselja pored radio-prijemnika, od modela 'Kosmaj 49' do Hi-Fi stereo uređaja model 79. / Pročitaj i proskitaj kroz vreme – od onda kad si imao bon, pa raspoložen čekaš u redu za cipele, do danas kad nervozan čekaš u redu za automobile. / Srdačno Tvoje / Veselo veče“ (Popović 1979).

U stvaranju emisije učestvovali su vrsni glumci: Miodrag Petrović Čkalja, Mija Aleksić, Dragutin Guta Dobričanin, Mića Tatić, Petar Slovenski, Branka Veselinović, Mira Stupica, Dragan Laković, Ljubiša Bačić, Ljubomir Didić, Ljubiša Jovanović, Žarko Mitrović, Jovan Gec, Milan Ajvaz i drugi. Tekstove su pisali: Radivoje Lola Đukić, Bora Savić, Novak Novak, Bane Đuričić, zatim Stanislav Vinaver, kao i neki glumci. Reditelji su isprva bili Jovan Gec i Milan Rakić, zatim Radivoje Lola Đukić, pa Slobodan Kića Stanković (*Večernje novosti online*, 20. mart 2005).

Među tekstopiscima za emisiju „Veselo veče“ bio je i Janez Vrhovec. Deset deseteraca, otkucanih na paus papiru i pisačoj mašini sa ćiriličnom ili latiničnom tastaturom, sa autorovim beleškama na marginama i u samom tekstu, za objavljivanje nam je ustupila Branka Vrhovec, Janezova supruga, kojoj se i ovom prilikom zahvaljujemo. Osim nekoliko pesama koje su objavljene u knjizi *Janez Vrhovec: talenat i stil*, Ranka Munitića⁴ – „Karta više“, „Izložba modernog slikarstva“, „Autobus“, „Torsida“ i pesma „Lov na higijenu“, koja se ne nalazi među dobijenim tekstovima – u ovom radu, se pet deseteraca objavljuje prvi put. Sve pesme su prekucane *de visu*, na pismu i sa znacima interpunkcije onako kako ih je autor upotrebio. Takođe, negde su unete i beleške o podeli uloga, pa tako, na primer, u pesmi „Umetnička tezga“ stoji da tekst čitaju, odnosno pevaju: Mira (Miroslav Mitrović), Branka (Veselinović), Mija (Aleksić), Žarko (Mitrović), sa sledećom napomenom: „posle pročitano deseterca – muzika: Cirkuski marš iz 'Prodane neveste'“. Pesma u kojoj se govori o gužvi u tramvaju nije naslovljena.

Deseterce nije bilo moguće pouzdano datirati, osim na osnovu beleške samog autora (u pesmi „Trgovanje u Bistričkom Hanu“, koja se odnosi na članak u zagrebačkom *Vjesniku* od 17. septembra 1950.

⁴ Pravo na objavljivanje monografije stiču dobitnici nagrade „Slavica“ – „jugoslovenskog oskara za glumu“, koja se od 1981. godine dodeljivala istaknutim glumcima za životno delo i izuzetan doprinos jugoslovenskom filmu. Od 1994. godine nagradu, pod imenom „Pavle Vuisić“, dodeljuje Udruženje filmskih glumaca Srbije, kao sledbenik Udruženja slobodnih filmskih glumaca Jugoslavije. Pesme objavljene u knjizi napisane su latiničnim pismom – pismu monografije, sa odgovarajućim lektorskim ispravkama, a reči pesme „Karta više“ razlikuju se u prvih 12 stihova od originalne verzije. (Munitić 1989, 5, 19). Pesma „Večera na Dušanovcu“ objavljena je u jubilarnoj knjizi *Veselo veče Radio-Beograda:1949–1979*. (Popović 1979, 37).

godine). Za neke pesme možemo samo da pretpostavimo na koje se onovremene aktuelne događaje odnose; na primer, pesma „Torsida“ mogla bi se odnositi na fudbalsku utakmicu Hajduk – Zvezda, odigranu u Splitu oktobra 1950. godine, kojom je odlučen šampion prvenstva za tu godinu i na kojoj je izbila velika tuča, a neposredno pred utakmicu osnovana je Torcida – klub navijača Hajduka, koji postoji i danas. Takođe, deseterac „Izložba modernog slikarstva“ može se odnositi na čuvenu izložbu Petra Lubarde iz 1951. godine⁵, a „Boj u skupštini“ – na sukob u italijanskom parlamentu u vreme Tršćanske krize. I sadržaj može poslužiti za određivanje nekih tadašnjih dešavanja; na primer, u desetercu u kome je opevana gužva u beogradskom tramvaju asocira se na Korejski rat: „Mili bože čuda velikoga, / Ili grmi ili se zemlja trese, / Il' udara more o bregove, / Il' se vrši prenos iz Koreje? / Niti grmi, nit se zemlja trese, / Nit' udara more o bregove, / Nit' se vrši prenos iz Koreje, / Već to tramvaj skače nizbrdicom / (...)“. Na ovom primeru se takođe vidi postupak spajanja forme junačke epike sa sadržajima iz aktuelnog i savremenog života, odnosno – korišćenja deseterca, u ovom slučaju slovenske antiteze, za opisavanje savremenih događaja.

Efekat humora postiže se spajanjem forme junačke epike sa događajima koji nisu povezani sa epskim junaštvom. Epska forma podražava se u stilskim figurama i leksici, ali se istovremeno i parodira kroz preterivanje i opisivanje komičnih događaja (npr. u istoj pesmi čitamo: „Kada čovek u tramvaja uđe, / Na ulazu konduktar-devojka, / Na glavi joj kapa umazana, / Ispod kape kosa nećešljana, / Bluza masna, ruke neoprane, / Te izdaje karte na te nane, / (...)“. Leksika delimično podražava duh starinske epike: *glava junačka, oči čarne, grlo bijelo* itd., ali kombinacije sa izrazima koji su potpuno neodgovarajući za klasični junački deseterac (npr: „Auspuh se po kaldrmi vuče“, „Još ponegdje unterciger viri“, „Ko da tekstil na tačkice dele“, „Tereni će poželjet igrača, / Al igrača nigdje biti neće“, „Tu prolazi mladi službeniče“ itd.) izazivaju kod slušalaca smeh. Ta vr-

⁵ Prema rečima autorove supruge, ponekad i sam autor nije bio zadovoljan porukama u svojim tekstovima. Konkretno, u pesmi „Izložba modernog slikarstva“ izrazio je ironičan stav prema modernoj umetnosti, sa kojim se on sam nije slagao. To nas opet upućuje na sećanja drugih učesnika u stvaranju „Vesele večeri“, koji su pominjali strogu cenzuru, te možemo pretpostaviti da su ne samo teme nego i stavovi koji su se iznosili bili strogo kontrolisani. Navodno je Vrhovec zbog jedne takve situacije odlučio da prestane sarađivati u „Veseloj večeri“.

sta kombinovanja istaknuta je i kombinovanjem ekavice i ijekavice. Na pojedinim mestima autor koristi ironiju, pa tako na primer: „To 'Torsida' pravi serenade / Pred hotelom gdje otsjede 'Zvezda', / Cjele noći pjesma potrajala, / Da se 'Zvezda' ne bi požalila / Što je lijepo nisu dočekali. / (...)“.

Pored asocijacija na političke i kulturne događaje, nekoliko pesama ili opisa u njima odnosi se i na svakodnevni život, uglavnom Beograđana: kupanje na savskom kupalištu, gradski prevoz, ulična prodaja karata, kupovina na tačkice, način oblačenja, život umetnika – čime su živopisno odslikani mentalitet i navike ljudi toga vremena. Uz to, ove deseteračke, pri tome i humorističke pesme dodaju još jednu nijansu osvetljavanju i upoznavanju – očigledno – vrlo svestrane ličnosti Janeza Vrhovca, jedne od najznačajnijih glumačkih pojava, prvenstveno, domaćeg filma.

U nastavku teksta prilažemo deseterce, uz prigodne stihove Miroslava Mire Mitrovića, kojima je Janezu Vrhovcu posvetio knjigu *Veselo veče: povodom 50-godišnjice Radio-Beograda*:

Bože mili čuda velikoga!
Kad Janez u gusle zagudi
Tad se smeju i deca i ljudi
(Mira Mitrović, 1992)

Literatura

- Deretić, Jovan. 2000. *Srpska narodna epika*. Beograd : „Filip Višnjić“.
- Milenković-Vuković, Biljana. 2015. „Janez Vrhovec“. U *Znameniti Slovenci u Beogradu 2*. Beograd : Društvo Slovenaca u Beogradu – Društvo Sava.
- Munitić, Ranko. 1989. *Janez Vrhovec : talenat i stil*. Niš : „Filmski susreti“ Festival glumačkih ostvarenja jugoslovenskog igranog filma.
- Munitić, Ranko. 2005. *Veče pored radija*. Dostupno na: Večernje novosti online http://www.novosti.rs/dodatni_sadržaj/clanci.119.html:277103-Ve269e-pored-radija, 20. mart (pristupljeno 22. 11. 2016).
- Pešić, Radmila, Nada Milošević-Đorđević. 1984. *Narodna književnost*. Beograd : Vuk Karadžić.
- Popović, Ljuba (ur). 1979. *Veselo veče Radio-Beograda : 1949–1979*. Beograd : Radio Beograd ; Gornji Milanovac : Dečje novine.

Трговање у Бистричком Хуму

Мили боже, на свему ти фала,
 Чудно ти се којегде тргује,
 Негде чудно, негде још чудније,
 Али као у Бистричком Хуму,
 Републике насријед Хрватске,
 Нигде таке трговине нема.
 Продавница Меснога одбора
 Пословођу има весељака
 Па с народом чудне шале збија,
 Да му време у весељу прође.
 Сада скоро продавница доби
 Неколико танких кишобрана,
 Да их међу народом распрода.
 Пословођа се на муци нађе
 Како да подели кишобране
 И по бабу и по стричевима,
 И по звању и по задужењу,
 За народ га много брига није,
 Но за члане Меснога одбора
 И за друга надзорника лова,
 Јер се њима ваља умилиити.
 А с народом лако удесио
 Потерао дебелог телала,
 Да објави из грла бијела:
 „Чуј народе, и стари и млади,
 Сутра рано, чим сунце изиђе,
 Скупите се листом на ледину
 Пред одборском нашом продавницом,
 Да купите танка кишобрана,
 Нека вам се против кише нађе“.
 Сутрадан је народ поранио,
 Притиснуо поље пред дућаном,
 Али радња стоји закључана,
 Пословођа на првоме спрату,
 Попео се на бијелу кулу,
 Па с пенџера вако проговара:
 „Много вас се браћо искупило,

Вас је много, кишобрана мало,
 Ал сам браћо јаду доскочио,
 Узео сам бјеле цедуљице,
 На њих ситне бројке исписао,
 Бацићу их с висока пенџера,
 Ко уфати цедуљицу с бројком,
 Може купит танког кишобрана“.
 То дорече па цедуље баци.
 Људи моји, шта се тад направи.
 Још цедуље по ваздуху лете,
 А настаде треска и ломљава,
 Ко ће први уфатит цедуљу.
 Навалио народ са свих страна,
 Направи се џумбус и галама,
 Гужва, битка, лом и отимање,
 Вика, писка, цика и кашљање,
 Поред тога мало фискултуре
 Шутирање, рагби бокс, рвање,
 Подиже се облак од прашине
 Мрак настаде усред бијела дана.
 Да је неком у тај облак ући,
 Имао би свашта погледати:
 Један јунак цедуљу уфати,
 Још је није добро ни држао,
 А оте је десет других руку,
 Исцепа је на десет делова.
 Један таман папир да уфати,
 А други му ногу подметнуо,
 С прашином му носа саставио.
 Опет неки папир уфатио,
 А други га малко ударио,
 Нешто краћим а подебљим штапом,
 Како га је лако ударио
 На очи му звезде искочиле,
 Све звијезде и девет планета,
 А десета на чело чворуга,
 Па му оте танке цедуљице,

Како оте одма је прогута,
Да и њега неко зло не снађе.
Неки јунак мало се сагнуо
Да са земље дигне цедуљицу,
А други се близу приближио,
Боцнуо га танком шпенадлицом,
Врисну јунак до бога се чуло,
Па отскочи небу под облаке.
Један јунак цедуљу уфати,
Па побјеже главом без обзира,
А за њиме педесетак људи,
Не би ли му цедуљу отели.
Трче брже од брзога воза
Ал га нису могли сустигнути,
Још га данас око села јуре.
Ту настаде још другијех чуда,
А гужва је даље потрајала,
Тукоше се цео дан до подне,
А када је сунце превалило,
По подне су битку наставили.

Да је неком тада погледати,
Веселака нашег пословођу:
Грчеви га од смеха фатају,
На очи му сузе удариле,
Рукама се по трбуху бије,
Мислиш – смејућ ће се распукнути,
Што је тако лепо измислио
Да се народ за цедуље бије.
А у радњи, шта се одиграва?
Ту чланови Меснога одбора
И са њима надзорниче лова,
Иза добро закључаних врата
Без цедуља и без отимања
Сваки себи бира кишобрана,
Нека му се у невољи нађе,
Па на мала износи га врата.
Ето, тако води трговину,
Пословођа у Бистричком Хуму,
Па народу неприлике ствара,
Самом себи шалу и весеље.

(Документација: 8,
„Вјесник“, Загреб, 17-IX-50)

Вечера на Душановцу

На злом месту, на сред Душановца,
Скупили се свекар и свекрва,
Таст и ташта, снаје и девери,
Муж и жена, четири свастике,
Два шурака и деца нејака,
Да прославе пет година брака.
Када време за вечеру дође,
Поседаше редом за трпезу,
Навалише на јело и пиће;
Стаде тасте да држи здравицу:
Чаше брује, кад – нестале струје!
Начини се мркла помрчина,
Прст пред оком не мош сагледати:
Мили боже на свему ти хвала,
Шта учини електро-централа!
Хтеде тасте сести у столицу,
Али седе на танку вуљушку:
Врисну тасте, до неба се чуло,
Пак отскочи небу под облаке,
Ал' се успут плафон испречио,
Те удари главом о плафона;
Кол'ки су му свици искочили,
На мах му се соба осветлила!
Свекар зграби флашу „Смедеревке“
Да попије док још има мрака.
И жена га није приметила;
Искапи је у једноме цугу,
Ал' кад оно – сирће за салату –
Направи се од свебра туршија!
Зете хтеде да користи гужву,
Пак дохвати парче од печења,
Загризе га с тријес једним зубом
(Један су му скоро извадили)
Кад, ал' оно не било печење,
Већ то била свастика рука!
Врисну једна млађана свастика,
Удари га оном другом руком,
А у руци тегла са ајваром,
Утера му коштице у главу.

Један девер много гладан био,
Дохватио првога тањира,
Све је јадан из њега појео,
То не био велики тањир,
Већ то била пиксла повелика,
А у пиксли доста пикаваца –
Појео је по оке дувана!
Шурак узне киселог краставца,
Али му се чудно учинило
Откад има длака на краставцу?!
То не био кисели краставче,
Но је за реп угриз'о мачора,
Који но се на астал попео.
Врисну мачор па скочи у чорбу,
А одатле свекрви у крило.
Уплаши се несретна свекрва,
Па полете до првијех врата,
Ал' је притом мало погрешила:
Нису била то врата од стана,
Већ су била врата од ормана:
У орман је јадна улетела!
Наста цика, писка и јурњава,
Претурише богату трпезу,
Згази ташта у српског ђувећа,
А свекрва у киселог млека,
Направи се чудо и покора!
Кад тек неко залупа на врата!
Одједном се друштво умирило,
А улази млађани делија,
И овако јадан проговара:
„Дошао сам право из централе
Да наплатим рачуна за струју!“
Камо среће, да ово не рече!
Нико не зна шта је даље било,
Само једно свима је познато:
Исто вече млађаног делију,
Пренесоше на друго хирушко!

(1951)

Izložba modernog slikarstva

Devojka je svoje oči klela:
Čarne oči da ne bi gledale,
Jer kad odoh danas na izložbu
Na izložbu modernog slikarstva,
Sve gledaste, ništa ne vidjeste.
Na izložbi prepuno naroda
A još više razno-raznih slika
No nijedna ništa ne pretstavlja.
Dovija se onaj jadni narod
Ne bil kako slike razumeo:
Krive šije, istežu vratove,
Popeo se jedan na stolicu,
Drugi lego na žuta parketa,
Tamo treći čak na glavi dubi,
Ali sve to ništa ne pomaže,
Čud slikarska čudna je rabota,
Ispod jedne slike napisano:
„Ovo mrtvu pretstavlja prirodu.“
Ispred slike neko progovara:
Ubio je, nema razgovora:
Jeste mrtva, al nije priroda.“
Malo dalje nešto još čudnije
Puna slika crvenijeh pega,
Rekao bi: velike boginje.
Kad al' ono ispod slike piše
Da pretstavlja bitku na Kosovu!
E ako je tako izgledala
Izgledala bitka na Kosovu
I bolje je što je izgubismo.
Opet dalje jedna slika visi
Svim mogućim bojama namazana
Na njoj jeste nešto naslikano,
Al nikako da pogodiš šta je.
Nit je kuća, nit je željeznica,
Nit je astal, niti su stolice,
Nego sitno ispod slike piše
Da pretstavlja kozu na ispaši.
Tu se neki čiča zadesio

Sliku gleda vako progovara:
„E, ako je ovo ovde koza,
Gledajte me, ja sam onda jarac!“
Jedna slika svijeh nadmašila:
Čim se neko pred njom zaustavi
Hvataju ga stomachni grčevi,
A slabiji u nesvest padaju;
Tu dežurni stoje bolničari
I prvu im pomoć ukazuju.
A na slici ovo naslikano:
Dve verige i četir saksije,
Pola glave i četiri oka
I ostali još delovi tela,
Al nekako čudno razbacani:
Leva noga iz uveta viri
Desna ruka iz čela izrasla
A na laktu usta naslikana;
Kad pogledaš odmah bi rekao:
„Posledica sudara vozova.“
Kad, al slikar dole napisao:
„Na slici je braćo moja žena.“
Vala ako, tako mu i treba!
Zašto nije bolje pogledao
Pa je ne bi za ženu uzeo
Kad joj usta na lakat izrasla.
Mili bože ko je još video
Da na lakat neko progovara.
Na kraju je tužno pogledati
Kad izlazi narod sa izložbe
Svima su im šije iskrivljene
Ponekome vrat je i uganut
Pola ih je zrikavih ostalo
Dal na desno, ili levo oko
Polovina bome na oba dva,
A video niko ništa nije.

(1951)

„Карту више“

Мили боже, на свему ти вала,
 Путем иде наивни делија,
 Е много се тужан замислио,
 Хоће ли га срећа послужити,
 Карту више неком да потури.
 А кад стиже испред позоришта,
 И угледа гужву преголему,
 Превари се наивни делија,
 Превари се, уједе га гуја,
 По веселим гласом проговара:
 „У мене је једна карта више!“
 Камо среће да то не дорече!
 Кад за карту више народ чуо,
 По два копља у висину скаче,
 По два у вис, до три у даљину,
 Па полеће одасвијех страна,
 Ко да текстил на тачкице деле,
 Те се силна ту начини гужва.
 Притиснуше наивног делију,
 Притиснуше са све четир стране,
 Свак му оће преотети карту.
 Један јунак за руку га вуче,
 Други неки за ногу и руку,
 За уши га трећи уватио,
 Четврти му на рамена скаче;
 А пети се јаду досјетио,
 Са балкона усред гужве скочи,
 Још двојица с високих пенџера,
 Начини се чудо и покора.
 Мало затим гужва потрајала,
 Нешто мало, петнаест минута,
 А кад се гужва расчистила,
 Да је нашег погледат делије,
 Рођена га не препозна мајка.
 Свак би реко да то човјек није,
 Но страшило за вране гавране:
 На нос му је душа испанула,
 Туп му поглед, очи угаснуле,

На глави му дебела чворуга,
 У шеснаест се боја пресијава;
 Остало му свега пет, шест длака,
 А остале по калдрми леже,
 Још по нека у туђим шакама.
 На врату му умјесто кравате
 Виси обод од сивог шешира;
 Десни су му рукав истргнули,
 Постава му из рамена вири,
 А од лјевог само остануло
 Пола метра црног ибришима;
 Од прслука ништа не остаде,
 А од танке свилене кошуље,
 Две маншетне, и још трећа крагна;
 Чакшире му до колена цјеле,
 Од колена ситно исцепане,
 Још понегдје унтерцигер вири,
 А од цјеле лијеве ципеле
 Само му је пертла останула;
 У рукама још по нешто држи:
 У десници три, четир дугмета,
 У лјевици десну ногавицу,
 Стоји јунак и чудом се чуди,
 Што га снађе толика невоља:
 На правди га бога погубише,
 Погубише, све због карте више.

(1952)

А у т о б у с

Мили боже, на свему ти хвала!
Чудних ствари, чудних догађаја,
Ал' од свега ово најчудније:
Широм земље на свим друмовима,
Климају се преко целог дана,
Неке справе много необичне.
Једне од њих на кавезе личе,
Друге личе на старе шпорете,
Треће опет тако изгледају,
Као шпорет са четири рингле,
А четврте рекао би јесу
Старе канте гдје се ђубре баца.
На свакој је од њих нешто гвожђа,
Нешто гвожђа, а повише плеха,
И још разних других материјала,
Како се већ којој потретило.
На једној је плоча лесонита,
Другој воском рупе зачепљене,
Трећој картон место крова служи,
На четвртој место кваке танке
Од виљушке дршка привезана.
Све то танком жицом увезано,
Танком жицом, дебелим канапом,
Приковано с пет-шеснаест клинова,
Да се справа не би распанула,
Ако би се на њу наслонио.
И нико се не би досетио
Како ову справу да назове,
Да на њима није кондуктера,
Који виче из грла бијела:
„Ајте браћо, сиви соколови,
У а у т о б у с да се провозате!”
Ако ј' мајка родила јунака
Коме јесте живот досадио,
Да се оће друмом провозати,
Тад настају чуда свакојака:
Најпре стане силно клопарање,
Јечи бука на све четир' стране
Шкрипи справа, кашље, подригује,
Скаче, трза, клима, подрхтава,

Из мотора жут јој пламен лиже,
Из килера густа пара бије.
Точкови јој лако шеврдају,
Фарови се тешко сударају,
Ауспух јој се по калдрми вуче,
Лете искре до бога милога.
У аутобус силан јунак седи:
Држи волан у десницу руку,
А лијевом врата придржава,
Да их успут не би загубио;
Још са главом крова придржава
Да путнике не би поклопио.
Када треба кола окренути,
Тад настаје чудо и покора:
Псује шофер, жалосна му мајка,
По окреће округла волана,
Окреће га сад лево, сад десно,
Не би л' кола правац променила.
Ал' су кола справа непослушна,
Возе даље куд су наумила.
А кад нека узбрдица дође,
Тад искаче прво кондуктере,
За њим скачу лагани путници,
Те аутобус узбрдо гурају.
Када вожња своје крају дође,
Нове тада настају невоље:
Ако ли су исправне кочнице,
Вожња ће се лепо завршити,
Али ако кочнице не раде
Може бити разнијех незгода:
Једном с' лане бремза покварила,
Па се јадан није уставио,
Још се увек друмовима воза.
Људи стари, који много памте,
А они су од старијих чули,
Кажу да су ово аутобуси
Којима се силна српска војска,
Њој на челу стари Кнез Лазаре,
Одвезоше у бој на Косово.

(1954)

„Торсида“

Боже мили, чуда големога,
Шта се чује то из Сплита града,
У суботу уочи неђеље?
Ја ли пјесма, ја ли је музика,
Ја л су звона, ја ли су сирене,
Ја л прангије, ја ли џеврдари?
Ништа од свег, од свачег по мало:
То „Торсида“ прави серенаду
Пред хотелом гдје отсједе „Звезда“,
Цјеле ноћи пјесма потрајала,
Да се „Звезда“ не би пожалила
Што је лијепо нису дочекали.

Кад сјутра дан јутро освануло,
А „торсида“ јуриш начинила,
На механе, мензе, ресторане,
Покупила лонце и шерпење,
Још тигање, кофе и бокале,
Сакупила дрвље и камење,
Звона, трубе, пиштаљке, сирене,
Клепетуше и тешке прангије,
Кад навија нека јој се нађу,
Кад „Хајдуку“ понајтеже дође
Јеком силном морал да му дигне.
Све направе кад је покупила,
Тад „Торсида“ игралишту крену.
А кад стиже зеленом терену,
Силну буку стаде подизати,
Не би л мало „Звезду“ поплашила.
Мало затим време потрајало,
А тимови на терен дођоше,
Испред свију футболски судија,
Капитени од оба два тима,
Руке шире, у лице се љубе,
А судију у бијелу руку,
Па стадоше лопту ударати.
То „Торсиди“ много криво било
Што играчи лопту ударају,

А не један другог по ногама,
Па је силну дреку подигнула,
Не би л како дала џевап кавзи.
Превари се Матошићу Фране,
Превари се, уједе га гуја,
Хабер даде у своју дружину:
А кад чули млади „Хајдуковци“
На „Звездаше“ јуриш учинише,
Испред свију Матошићу Фране,
Доби крила, кано бјела вила,
Па отскочи од земљице црне,
Лако скочи Ђаји у трбуха,
Посред паса, укиде га с гласа.
На Станета јуриш учинио,
Намјери се јунак на јунака –
Бије Фране, ал бије и Стане,
Те се тако мало потукоше,
Нешто мало, једно пола сата.
Да је сада видјети „Торсиде“,
Њој је ово много мило било,
Пак повика из грла бијела:
„Тако браћо, млади „Хајдуковци“,
Удрите их, жалосна им мајка“.
Ту се неки јунак преварио,
Па повика: „Немој тако Фране.“
Ал још није ријеч дорекао,
Развуче га један члан „Торсиде“,
Жутом трубом посријед темена,
Оде труба на три половине.
А кад „Хајдук“ другог гола даде,
Да је тада стати па гледати,
И гледати, а и послушати:
Затрубише трубе и сирене,
Ударише лонци и шерпење,
Звона звоне, пуцају прангије,
А „Торсида“ свијех надурлала,
Мислиш – судњи дан је освануо.
Пољећеше капе и шешири,

И још други ситнији предмети.
Један јунак од силног весеља,
Свој је лонац у ваздух бацио,
Кад се лонац из ваздуха врати,
Поклопи му главу до рамена.
Другог неког ћеиф уватио,
Пак потеже ливенога звона,
Њим распали некога „Торсиду“,
Три му дана у глави звонило.
Ал је ипак свијех надмашио,
Симонели, млади аутсудија:
Отскочио небу под облаке,
Завитлао судиског барјака,
Њим потрефи некога „Торсиду“,
Погоди га међу очи чарне –
На месту је зрикав остануо.
А тек тада настаде весеље,
Кад ограде срушише „Торсиде“,
На зелени терен провалише,

Па „Хајдуке“ грле, носе, љубе,
„Звездашима“ на рамена скачу,
И по неког мало одаламе,

А крај гола, код лјеве стативе,
Сакрио се судица утакмице,
Дрхти јадан, ноге му се тресу,
Па све мисли хоће ли икада,
Своју вјерну да загрли љубу,
Ил ће овдје душу оставити,
Но се бједан јаду досјетио,
Пак отсвира крај од утакмице.

А сада се браћо сви сложимо,
„Торсидама“ краја учинимо,
Јер ако нам остану „Торсиде“,
Терени ће пожељет играча,
Ал играча нигдје бити неће.

Boj u skupštini

Bože mili čudnoga li jada
 čudnog jada u sred Rima grada:
 skupili se razni poslanici
 skupili se s desna i sa leva
 u skupštini rimskoj da večaju.
 Tu narodni oci utvrdiše,
 složiše se i desni i levi,
 da je Trst oduvek njihov bio
 njihova je Istra i Rijeka,
 njihova je cela Dalmacija,
 njihova je Nica i Korzika,
 njihovo je i pola Afrike;
 jer su oni oci od kulture,
 svi ostali divlji su varvari.
 Kad su tako proširili carstvo,
 proširili bez zrna baruta,
 nova onda nastala diskusija.
 Pretresaju izbornog zakona.
 Tu se oci složiti' ne mogaše,
 poskočiše na noge staračke,
 potegoše ubojna oružja,
 te nastade tuča poslanička.
 Da je kome stati pa gledati!
 Udaraju i desni i levi,
 oni srednji najviše stradaju;
 jedan skide obadve cipele
 njim' udara svoga protivnika
 udara ga po glavi junačkoj,
 blokeje mu u glavu sterao.
 Neki opet drugog udario
 udario zvonom za mirenje,
 odmah ga je jednog umirio.
 Treći junak četvrtog uhvati,
 uhvati ga za tankoga vrata
 Kako ga je lako pritegao,
 u čvor mu se oči zavezale.

Peti, šestog pesnicom raspali
 raspali ga po ćelavoj glavi.
 Smesta mu je kosica izrasla.
 Tamo opet do dva poslanika,
 jedno drugom isteruju zube,
 i šamare vruće prilepljuju;
 kad videše, – iz iste su stranke.
 Te se jedan drugom izviniše,
 sa parketa zube pokupiše.
 Tu im jedan sa ledja prišao,
 ubode ih tankim naliv perom,
 poskočiše do teška lusteru,
 za njega se jadni zakačiše,
 pa skidaju "tugsram" sijalice
 te gadjaju ostale junake.
 Neki junak svih nadmašio:
 odvalio nogu od astala,
 te njom gadja jednog larmadžiju,
 pogodi ga medju oči čarne.
 Debele mu razbi naočare,
 osta ovaj slepac kod očiju;
 te on stade pred mramorna stuba
 misli od njega da mu je protivnik,
 stade stuba ljuto šamarati,
 na mramoru čvoruge iskaču.
 Tu mu s ledja drugi junak pridje,
 raspali ga bambusovim štapom,
 te mu jednom glava zazvonila.
 Odjednom se oci umiriše
 i desnicom rukom prekrstiše,
 pomisliše, zvoni na jutrenje.
 Zatim nastala tuča još strašnija,
 više su se tukli i borili,
 i veća su činili junaštva
 nego u tri rata što prodjoše,
 a u ime Rima i kulture.

Летњи дан на плажи

На станици испред „Шест топола“
Душегупке стално застајкују,
Из њих јуре кувани јунаци,
Грабе Сави, мутној води млакој.
То не биле браћо душегупке,
Нити били кувани јунаци,
Већ трамваји стају београдски
Из њих многи излазе купачи,
Не би ли се мало расхладили.
Ал се многи брзо расхлађују,
Тренутно их хладан зној облива,
Када данак за кабину плате.
На кабине јуриш начинили
Једно другом преко главе скачу,
Навалило и старо и младо,
Скида с себе свилу и кадиву
(По сниженим купљену ценама),
И излази у гаће купаће.
А на плажи чуда свакојака:
Једно другом по ногама газе,
Лактовима мувају трбухе,
Џабе једни друге масирају
И бесплатно жуљеве скидају.
Неки опет с трамбулине скачу,
Али су се одмах покајали:
Јуначки су образ окаљали,
По дну реке носом зарибали;
Један јунак све их надмашио:
С трамбулине на главу скочио,
И на своју али и на туђу –
Неком ђиди на главу скочио,
Обојица на дно потонуше,
Тек увече опет испливаше
За јуначке пипају се главе.
Код базена за дјецу нејаку
Матори се купају и скачу;
Истјерали дјецу на обалу –
Дјеца плачу, а матори скачу.
Ту се деси неки непливачу,
Случајно га у воду гурнуше;

Нуто браћо, јада изненада:
Сама му се уста отворише –
Мора да је много жедан био
Јер кад стаде мутну воду пити,
Мислиш сад ће Сава пресушити.
Воду пије, овако вапије:
„Помагајте браћо и пливачи,
Помагајте ако бога знате!“
Из бифеа гдје се вино точи
Гледа њега пијани купачу
Што се вином од изнутра купа;
У њег гледа, вако проговара:
„Што се дереш незнана делијо,
Као звучник из каванске баште,
Ниси више од мене попио?!“
„Та како се болан не би драо,
Када јадан не знадем пливати!“
Погледа га пијани купачу,
Погледа га раменима слеже:
„Баш си човек неки некултуран,
Не знам ни ја, па опет не вичем!“
Кад то рече, шанку се окреће
Да попије чашу топла вина;
А наш јунак оста на мегдану,
Даље пије мутну воду савску.
Прискочише четир пет јунака,
Извукоше незнана делију,
Овако му сташе бесједити:
Богом брате, незнана делијо,
Што прогута толко воде мутне,
Још два пута да си потегао,
Не шће за нас ништа останути!“
Виђе и он да је претерао,
Те ту стаде воду повраћати;
На све стране воду избацује,
Ал највише на уши јуначке,
Те поврати Сави водостање.
Тај се мајци више не окупа,
Ни у води нити у лавору,
Доста му је воде довијека.

Уметничка тезга

Вино пију млади умјетници
 Млади глумци, оперски певачи,
 Усред оног хотел „Мажестика“,
 Седам деци три стотин' динара
 Ту пролази незнан службениче
 И овако стаде бесједити:
 „Ој бога вам млади умјетници
 Откуда вам тол'ко силно благо
 У „Мажестик“ да пијете вино,
 Када томе нема много дана
 Ни за бозу нијесте имали?“
 Одговара млади умјетниче:
 „Кад нас питаш, право да ти кажем:
 Откуд нама да пијемо вино,
 Који но смо мутну бозу пили.
 Много има разнијех приредби,
 Њих је много умјетника мало
 Те ми ту се јаду досјетисмо
 Састависмо једну гарнитуру
 Од неколка млада умјетника,
 Научисмо до две до три пјесме
 Нека нам се за приредбу нађу,
 Па гдје пре нас други не доспјеше
 Ми смо наше тезге отворили,
 Оне две, три тачке продавали
 По хиљаду и по две динара“.
 Тек што причу бјеше довршио,
 Глас дебели из угла се јавља:
 „Не фали се лудо момче младо,
 И ми пјесме за тезгу имамо:
 Када дођу различни празници
 Велике су свуда свечаности
 А ни једне без програма нема,
 Нит програма без нас бити може.
 А ми ти се тада разјуримо,
 Све аутом да не задоцнимо,
 На шест, седам и осам приредби
 Те на свакој нешто отпјевамо.

Свуд узмемо две до три хиљаде,
 Двајес' хиљад' на ноћ зарадимо.
 Још би већа бивала зарада
 Да с' ауто не мора да плаћа.
 И још једна има ту незгода –
 Мало има година празника.“
 Кад то рече мало отскалира
 (У фис-дуру четири октаве),
 Ал ту неко момче проговара,
 Тананијем гласом из тенора:
 „Не будали матора гласино.
 Ласно ти је толко зарадити
 Кад ти певаш стотину операх,
 Но бољи смо ипак ми трговци:
 Са три пјесме што смо научили,
 Исте те смо паре зарадили,
 Приређивач још нам такси плаћа,
 И господском чашћава вечером.“
 Криво било староме пјевачу
 Па од муке фалш отпева скалу,
 Али момче причу наставило:
 „Још увек нам мало пара било,
 Највећу смо тезгу отворили:
 Кад годишње настану ферије,
 Тад кренемо листом на турнеје
 Обиђемо свих шест република,
 А људи би хтјели умјетности,
 Па за улаз лепе паре дају
 А ми своје три пјесме пјевамо,
 Слуша народ, само у нас гледа,
 А ми једним оком у публику,
 А другијем у касу гледамо,
 Приређивач да нам не подвали.
 А приредба чим је завршена,
 Још се није спустила завјеса,
 Појуримо новац да дјелимо,
 Ето тако за једне ферије,
 Ако нам је срећа наклоњена,

Уфатимо преко сто хиљада.
Само јесте голема невоља
Што повише немамо ферија,
Бар годишње дванајест мјесеци.
Сад си чуо незнан службениче
Откуд нам тол'ко силно благо,
У „Мажестик“ да пијемо вино.“
Кад је причу до краја сватио

Озноји се незнан службениче,
Па извади везену мараму
(Две тачкице, двадесет динара)
Зноја брише, вако проговара:
„Аох мене до бога милога
То вам углед и умјетност квари
Кад чините с пјесмом такве ствари
К'о за тезгом што чине пиљари“.

(После прочитаног десетерца – музика: Циркуски марш из „Продане невесте“)

Мира – службеник
Мија – бас
Бранка – млад уметн.
Жарко – тенор

[Без наслова]

Ми́ли Бо́же чу́да вели́кога,
 Или́ грми́ ил' се земља́ тресе,
 Ил' у́дара мо́ре о брего́ве,
 Ил' се врши́ пренос из Ко́реје?
 Ни́ти грми́, ни́т' се земља́ тресе,
 Ни́т' у́дара мо́ре о брего́ве,
 Ни́т' се врши́ пренос из Ко́реје,
 Већ то трамвај ска́че низбрди́цом,
 Како гра́би весе́ла му ма́јка,
 По три тро́ле у да́лину ска́че,
 По три у даљ до две у висину,
 А по једну сад лево, сад десно,
 Зашто су му ши́не расклима́не.
 Ма́ло тргне, ма́ло посу́стане,
 Ле́те искре на све че́тир' стра́не.
 На ста́ници свако́ј битка сла́вна,
 Ко ће први у́ћи у трамва́ја.
 Када чо́век у трамва́ја у́ђе,
 На улазу ко́ндуктер-дево́јка,
 На гла́ви јој капа ума́зана,
 Испод ка́пе коса нечешља́на,
 Блу́за масна, ру́ке нео́пране,
 Те изда́је карте на те́нане,
 По две карте на ми́нут изда́је,
 Сваки дру́ги ми́нут се одма́ра.
 У трамва́ју гу́жва прего́лема,
 Да је ко́ме ста́ти па гледа́ти,
 Имао би ра́шта да се чу́ди:
 Места има за шездесет љу́ди,
 А унутра три сто́тине ду́ша.
 Што је про́шло кроз задњу́ платфо́рму,
 У коли́ма изгуби́ће гла́ву,
 А што та́мо још нека́ко про́ђе,
 Изгину́ће на предњу́ платфо́рми.
 Измеша се и ста́ро и младо́,
 Изу́кршта и но́ге и ру́ке,
 Ка́д би ре́ко да сва́к сво́је узме,
 Не би ни́ко знао шта је чи́је.

Под клупа́ма си́тна чеља́д се́ди
 На клупа́ма по че́тир чо́века,
 А оста́ли у коли́ма сто́је
 Једно дру́гом га́зе на жу́љеве.
 Ту се је́дан јуна́к задеси́о
 Десно́м ного́м на предњу́ платфо́рми,
 Ле́ва му се још по задњу́ вуче.
 Дру́ги гурн'о но́ге кроз пе́нцера,
 Тре́ћи јуна́к и но́ге и ру́ке.
 Једно́м са́мо гла́ва у трамва́ју,
 Те́ло му се по ва́здуху кла́ти,
 А дру́ги је сви́јех надма́шио:
 Зуби́ма се за па́пучу држи́,
 Но́ге му се по ка́лдрми ву́ку.
 Се́дми осмо́м ле́ђа жа́јашио,
 На гла́ви му земби́л-корпу држи́.
 Деси́ ли се не́ко сре́ће ху́де,
 Да с трамва́ја тре́ба да се ски́не
 Мно́ге ту га прихвата́ју ру́ке
 И кроз про́зор ба́це на ули́цу.
 У трамва́ју ци́ка, пла́ч и ви́ка,
 Сви пу́тници очи́ избе́чили
 Ми́слиш судњи́ дан им осва́нуо.
 У трамва́ју – ста́ри љу́ди памте
 Бе́ху нека́д ку́ке за држа́ње
 Али са́да од си́лнијех ку́ка
 Са́мо је́дна здра́ва оста́нула,
 Држи́ ку́ку сто пе́десет ру́ку,
 Сто пе́десет ви́тла по ва́здуху.
 Тра́мвај шкри́пи, ци́ма, трза́, ска́че,
 Те наста́је зве́ка и зво́њава:
 То пу́тници губе ра́внотежу́,
 Јуна́чким се гла́вам суда́рају,
 И ту разне зву́кове ствара́ју.
 А ка́д сти́гне после́дња ста́ница,
 Тужно́ ти је оно погледа́ти
 Ка́д изла́зе љу́ди из трамва́ја.
 Жи́в поне́ко из ко́ла изи́ђе,

Жив понеко, али читав нико:
Неком нема на ципели ћона,
Једном фали лева ногавица,
А другоме обадва рукава.
Један уђе у новом оделу
А изађе у гаће купаће,
Остаде му од целог одела
Две, три шаке ситна цугехера.

Ето тако бива сваког дана
Све до мрака а од јутра рана,
У који год трамвај човек седне,
За пет лета возња му преседне,
Треба срце лава, снага вола,
Па д уђеш у трамвајска кола.

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

008

SLOVENIKA : časopis za kulturu, nauku i obrazovanje =
časopis za kulturo, znanost in izobraževanje / glavni i odgovorni
urednik Biljana Milenković-Vuković. - 2015, br. 1- . - Beograd :
Nacionalni savet slovenačke nacionalne manjine, 2015- (Beograd
: SGC). - 24 cm

Godišnje. - Tekst na srp. i sloven. jeziku. - Drugo izdanje na drugom
medijumu: Slovenika (Online) = ISSN 2466-2852
ISSN 2466-555X = Slovenika (Štampano izd.)
COBISS.SR-ID 228313612